

Cerro Capilla

Ko je 4. februarja 1951 enajsterica novih slovenskih Bariločanov pripravljala v Dolini tolmunov svoje nočno taborišče, potem ko se je ves dan prerivala skozi goščo bambusa in grmovja proti skalovju Male Capille, si pač nihče od tiste družbe ni predstavljal, da bomo 45 let pozneje prav na tem kraju odpirali slovensko kočo. Vendar so se že takrat bistrile ideje in se kovali načrti o Slovenskem planinskem društvu v Argentini. Dne 5. februarja, ko je sedem mož doseglo oba vrhova Capille, se je porodila zamisel, postaviti na tej težavni in odročni gori slovenski križ.

Komaj nekaj dni kasneje je bilo društvo res ustanovljeno in naslednje poletje je romal prvi križ navkreber. Nerodno načrtovan ni zdržal patagonskih viharjev, pa smo ga po desetih letih zamenjali z drugim, pravilno grajenim, ki trdno stoji in ki bo ob skromni podpori stal še dolga desetletja.

Križ je bil, kot pravi vpisna knjiga, ki je več kot štirideset let ležala pod njim, postavljen v spomin mrtvim v gorah in mrtvim v vojni.

Spominjal nas je tudi na križ na Škrlatici, za katerega takrat še nismo vedeli, da so ga zakrknjeni fanatiki podrli.

Ojstrica pozimi

VERA PIPAL

*Biserček je ta nevesta,
ki se v belo je odela.
Vsako leto težko čaka
ženina, da bi se vzela.*

*So okoli le ženice:
Škarje, Skuta in Planjava,
Raduha in Mrzla gora.
Same poljske so device!*

*Lučki Dedec Lučko Babo
je popeljal pred oltar.
Zanj ne sme ji biti mar!*

*Grintovec je pa predaletč.
Preko Rink ne bo hodila.
Rajši se ne bo možila.*

V tistih zagnanih letih, polnih vzponov, plezarij in smučarskih tekem, a tudi dela, načrtov in življenja v novo odkrito jezersko deželo smo se radi navezovali na slovensko gorniško tradicijo. Seveda je bil naš vzor dinamični **Klement Jug**, ki smo mu postavili spominsko ploščo na Slovenskem zvoniku. Prav tako smo prenesli v naše Kordiljere ime prvega slovenskega plezalca **Henrika Tume**. Dobil je svoj vrh v pogorju Tres Picos (Trije vrhovi) nad jezeroma Cholila in Puelo.

Slovenski plezalci in smučarji so se naglo vključili v argentinski andinizem. Sodelovali so v patagonskih in himalajskih odpravah, začrtali prvenstvene smeri v bariloških gorah, se uvrščali med najboljše na smučarskih tekmah. Pa se je vse bolj razraščala želja, da se slovenski delež v tukajšnjem gorništvu zariše v bariloške Kordiljere. Tako je po vzponu na Campanile Esloveno zrasel slovenski kot v Katedralnem pogorju. Slovenska steza in koča Pod skalco sta odprli predel v Osrednji Katedrali, ki zdaj pomeni središče argentinskega plezalistva.

Ko so »Šumski bratje« urejali svoje patagonsko življenje v naglo se razvijajočem mestecu in ko so se v planinstvu zbrali navdušeni prijatelji iz buenosaireskega velemesta, so seveda organizatorske naloge počasi prevladoval v društvu. Zrasel je Planinski stan, izšle so prve Gore. Vendar so prav iz Buenos Airesa odhajale tudi vsakoletne argentinsko-slovenske odprave v Južne Ande in izpisovale slovenska imena na območjih patagonskega ledu.

Počasi je rastla in sodelovala mladina, že rojena v Ameriki. Pa se je ob tridesetletnici društva in spet na Capilli izoblikovala misel o slovenskem bivaku na gori, kjer se je društvo začelo. Že priletni »šumski bratje« so zagrabil za mačete, dolge, ostre nože za sekanje grmovja, in se začeli prebijati skozi pragozd. Gozdni požar ob suši leta 1987 nam je olajšal delo, na številnih izletih je steza počasi napredovala in slednjič dosegla Dolino tolmunov, kjer smo prvokrat taborili.

Približalo se je leto 1993, stoletnica Slovenskega planinskega društva v domovini. Takrat smo dokončno sklenili, da za ta jubilej postavimo kočico na gori, kjer se je začel slovenski andinizem. Po vztrajnem delu v mestu je bil bivač resnično dograjen. A predno je prispel v zgornjo krnico gorskega potoka, sta spet pretekli dve leti. Pa smo spoznali, da so nas neprijetnosti in zapleti postavili v jubilejna leta Jakoba Aljaža in da bo odprtje bivaka sovpadalo s stoletnico koče na Kredarici, kjer stoji danes planinski hotel in kjer nova kapelica spominja na neumornega planinskega župnika. Torej smo hote ali nehote spet združili naše delo z delovno tradicijo slovenskega planinstva.

Spomin na Aljaža nam je predložil pomembno razliko v takratnih in naših prizadevanjih. Medtem ko se je moral Aljaž trajno boriti z nemškim nacionalizmom, smo mi uživali vso podporo argentinskih oblasti. Vojaški helikopterji so opravili veliko delo in pritovorili bivač na goro ter tako bistveno pripomogli, da bo ostal v naših krajih trajen spomin na slovensko planinstvo in na »Šumsko bratovščino«.